

5. Karimov I.A. Yuksak ma‘naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: “Ma‘naviyat”, 2008. – 176 bet.
6. Xodjayev B.X. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: “Fan va texnologiya”, 2015. – 200 bet.
7. Ishmuhamedov R.J. Ta‘limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: “Iste‘dod”, 2017. – 220 bet.
8. Sodiqov Q. O‘zbek milliy naqshlari va ularning rivoji. – Toshkent: “San‘at”, 2005. – 150 bet.
9. Yo‘ldoshev J.G. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: “O‘qituvchi”, 2012. – 192 bet.

O‘ZBEK XALQ OG‘ZAKI IJODINI RAQAMLASHTIRISH VA UNING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARINI SAQLASH

Maxkamova Guluzroxon Abdumutalibovna

Andijon davlat pedagogika instituti

Boshlang‘ich ta‘lim kafedrası o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA: *Mazkur maqolada o‘zbek xalq og‘zaki ijodining asosiy janrlari – maqol, topishmoq va dostonlar misolida ularning lingvomadaniy xususiyatlari hamda zamonaviy raqamlashtirish jarayonidagi muammolar va yechimlar tahlil qilinadi. Tadqiqotda og‘zaki merosning milliy tafakkur va madaniyatni aks ettirishdagi o‘rni, uni audio, video va matn shaklida saqlash texnologiyalari, shuningdek, folklor korpuslarini yaratish masalalari yoritilgan. Shuningdek, dialektal xususiyatlar, variantlilik va ilmiy transkripsiya muammolari asosida autentiklikni saqlash zarurati ilmiy asosda izohlanadi.*

Kalit so‘zlar: *O‘zbek xalq og‘zaki ijodi, raqamlashtirish, lingvomadaniyat, madaniy meros, folklor, raqamli texnologiyalar, milliy qadriyatlar, lingvistik tahlil.*

АННОТАЦИЯ: *В данной статье анализируются лингвокультурные особенности узбекского устного народного творчества на примере пословиц,*

загадок и эпосов, а также проблемы и современные подходы к их цифровизации. Рассматривается роль устного наследия в формировании национального мышления, методы его сохранения в аудио-, видео- и текстовом форматах, а также вопросы создания фольклорных корпусов. Особое внимание уделяется проблемам сохранения аутентичности, включая диалектные особенности, вариативность и научную транскрипцию.

Ключевые слова: *Узбекское народное устное творчество, цифровизация, лингвокультурология, культурное наследие, фольклор, цифровые технологии, национальные ценности, лингвистический анализ.*

ABSTRACT: *This article examines the linguocultural features of Uzbek oral folklore, focusing on proverbs, riddles, and epic narratives, as well as contemporary approaches to their digitization. The study highlights the role of oral heritage in reflecting national mentality, methods of preserving folklore through audio, video, and textual formats, and the development of digital folklore corpora. Particular attention is given to the challenges of maintaining authenticity, including dialectal variation, textual variability, and issues of scientific transcription.*

Keywords: *Uzbek oral folklore, digitalization, linguoculturology, cultural heritage, folklore, digital technologies, national values, linguistic analysis.*

KIRISH

O‘zbek xalq og‘zaki ijodi milliy madaniyatning muhim tarkibiy qismi sifatida asrlar davomida xalqning tarixiy xotirasi, ijtimoiy tajribasi va estetik qarashlarini o‘zida mujassam etib kelmoqda. Mazkur meros namunalarida til va madaniyatning uzviy bog‘liqligi, ya’ni lingvomadaniy birliklar orqali milliy tafakkurning shakllanishi yaqqol namoyon bo‘ladi[1]. Ayniqsa, maqol, topishmoq va dostonlar xalqning dunyoqarashi, axloqiy qadriyatlari hamda kognitiv modellari haqida muhim ilmiy ma’lumotlar beradi.

Globalashuv va raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan hozirgi davrda og‘zaki merosni saqlash va uni zamonaviy formatlarda taqdim etish dolzarb ilmiy-amaliy masalaga aylanmoqda. Shu nuqtayi nazardan, og‘zaki ijod namunalarini

raqamlashtirish jarayoni nafaqat ularni saqlash, balki ilmiy tahlil qilish, tizimlashtirish va keng jamoatchilikka yetkazish imkonini ham yaratadi. Biroq ushbu jarayonda lingvistik va madaniy autentiklikni saqlash muammolari yuzaga kelmoqda, bu esa mazkur tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi.

O‘zbek xalq og‘zaki ijodining lingvomadaniy ahamiyati. O‘zbek xalq og‘zaki ijodi – milliy madaniyatning eng qadimiy va barqaror qatlamlaridan biri sifatida nafaqat estetik-badiiy hodisa, balki lingvomadaniy tizimning muhim komponenti sifatida ham namoyon bo‘ladi. Ushbu hodisa xalqning tarixiy xotirasi, mentaliteti, dunyoqarashi va qadriyatlar tizimini til orqali ifodalovchi murakkab semantik-madaniy kodlar majmuasini tashkil etadi[2]. Lingvomadaniy yondashuv nuqtayi nazaridan qaralganda, og‘zaki ijod namunalarida til birliklari faqat kommunikativ vosita bo‘lib qolmay, balki madaniy ma’no tashuvchisi, ya’ni konseptual axborotni uzatuvchi vosita sifatida ham amal qiladi. Xususan, maqollar xalq tafakkurining eng ixcham, lekin mazmunan nihoyatda zich shakli sifatida milliy ongning aksiologik, ya’ni qadriyatga yo‘naltirilgan qatlamini ifodalaydi. Maqollarda tilning obrazlilik xususiyati orqali xalqning hayotiy tajribasi umumlashtiriladi va normativ xarakter kasb etadi. Masalan, “Yaxshi so‘z jon ozig‘i” maqolida til va axloqiy qadriyat o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlik aks etadi, bunda “so‘z” leksik birligi nafaqat nutqiy akti, balki ijtimoiy munosabatni tartibga soluvchi etik kategoriya sifatida talqin etiladi. Shu jihatdan maqollar lingvomadaniy konseptlar – “yaxshilik”, “halollik”, “mehnat”, “or-nomus” kabi tushunchalarning til orqali ifodalangan invariant modellari sifatida qaraladi.

Topishmoqlar esa xalq tafakkurining kognitiv-lingvistik modelini aks ettiruvchi vosita sifatida alohida ahamiyatga ega. Ular metaforik tafakkur mahsuli bo‘lib, predmet va hodisalarni bilvosita, ramziy ifodalash orqali insonning analitik va assotsiativ fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Masalan, “O‘zi kichkina, kiyimi qirq qavat” topishmog‘i (javobi: piyoz) orqali xalqning predmetni tashqi belgilari asosida tasvirlash va umumlashtirish qobiliyati namoyon bo‘ladi. Bu jarayonda til

birliklari semantik ko‘chish, metafora va metonimiya kabi stilistik vositalar orqali boyitiladi, natijada lingvomadaniy mazmun yanada chuqurlashadi.

Dostonlar og‘zaki ijodning epik janri sifatida milliy identitetning tarixiy va ijtimoiy asoslarini ifodalovchi keng qamrovli lingvomadaniy makonni tashkil etadi. Ularda tilning poetik imkoniyatlari maksimal darajada namoyon bo‘lib, obrazlar tizimi orqali xalqning tarixiy xotirasi, qahramonlik ideallari va ijtimoiy munosabatlari ifodalanadi[3]. Masalan, “Alpomish” dostoni nafaqat epik syujetga ega asar, balki o‘zbek xalqining ijtimoiy tuzilishi, urf-odatlarini, oilaviy qadriyatlarini va etnopsixologik xususiyatlarini aks ettiruvchi lingvomadaniy matn sifatida ham talqin qilinadi. Doston tilida qo‘llaniladigan arxaik leksika, frazeologik birliklar va poetik sintaksis xalq tilining tarixiy qatlamlarini o‘rganishda muhim manba vazifasini bajaradi.

Til va madaniyat uyg‘unligi lingvomadaniyat nazariyasining asosiy tamoyillaridan biri sifatida og‘zaki ijod namunalarida yaqqol ko‘zga tashlanadi. Til bu jarayonda madaniy tajribani kodlash, saqlash va uzatish funksiyasini bajaradi. Har bir folklor matni – bu semantik, pragmatik va kognitiv darajalarda tashkil topgan murakkab tizim bo‘lib, unda milliy mentalitetning asosiy belgilarini aniqlash mumkin. Shu bois og‘zaki ijod namunalarini lingvomadaniy tahlil qilish orqali xalqning dunyoni idrok etish modeli, ya’ni “lingvistik manzara”si tiklanadi.

Zamonaviy ilmiy paradigmalarda og‘zaki ijod namunalarini o‘rganish interdisiplinar xarakter kasb etib, tilshunoslik, adabiyotshunoslik, folklorshunoslik va madaniyatshunoslik kesishgan nuqtada amalga oshiriladi. Bu esa o‘z navbatida, og‘zaki merosning lingvomadaniy ahamiyatini yanada chuqurroq anglash imkonini beradi. Ayniqsa, raqamlashtirish jarayonida ushbu namunalarni faqat matn sifatida emas, balki ularning fonetik, prosodik, performativ va kontekstual xususiyatlarini ham inobatga olgan holda saqlash zarurati yuzaga keladi. Chunki og‘zaki ijodning asl mohiyati uning jonli ijro jarayonida, ya’ni nutqiy voqelikda to‘liq namoyon bo‘ladi va o‘zbek xalq og‘zaki ijodi lingvomadaniy fenomen sifatida milliy o‘zlikni anglash, tarixiy xotirani tiklash va madaniy merosni uzluksiz davom ettirishda

beqiyos ahamiyat kasb etadi. Uning maqol, topishmoq va doston kabi janrlari orqali til va madaniyat o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlik ilmiy asosda namoyon bo‘lib, bu esa ularni nafaqat saqlash, balki zamonaviy texnologiyalar asosida raqamlashtirish jarayonida ham lingvomadaniy yaxlitlikni ta‘minlash zaruratini taqozo etadi.

Og‘zaki meros namunalarini raqamlashtirishning zamonaviy usullari. Og‘zaki meros namunalarini raqamlashtirish zamonaviy ilmiy-amaliy faoliyatning muhim yo‘nalishlaridan biri bo‘lib, u nomoddiy madaniy merosni saqlash, tizimlashtirish va keng jamoatchilikka yetkazishda innovatsion texnologiyalarga tayanuvchi kompleks jarayon sifatida talqin etiladi. Ushbu jarayon, avvalo, folklor materiallarini multimodal shaklda – audio, video va matn ko‘rinishida fiksatsiya qilishni nazarda tutadi. Chunki og‘zaki ijodning mohiyati faqat lingvistik matnda emas, balki uning fonetik, prosodik, intonatsion va performativ xususiyatlarida ham mujassam bo‘ladi. Xususan, doston ijrochiligi (baxshichilik)da ohang, ritm, tembr va ijro uslubi mazmunni yetkazishda semantik komponent sifatida xizmat qiladi. Shu sababli yuqori sifatli raqamli audio yozuvlar (masalan, WAV formatida, 48 kHz/24-bit parametrlar asosida) hamda ko‘p kamerali video yozuvlar folklor namunalarining autentik ijro kontekstini saqlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Audio va video materiallarni raqamlashtirish jarayonida zamonaviy signalni qayta ishlash texnologiyalaridan foydalanish, jumladan, shovqinni kamaytirish (noise reduction), dinamik diapazonni optimallashtirish va spektral tahlil usullari orqali yozuv sifatini yaxshilash ilmiy jihatdan asoslangan yondashuv hisoblanadi. Ayniqsa, dala tadqiqotlari (fieldwork) davomida yozib olingan folklor materiallarida fon shovqinlari, interferensiya va akustik buzilishlar ko‘p uchrashi sababli, ularni raqamli filtrlash va restavratsiya qilish muhim bosqichni tashkil etadi. Bu jarayonda akustik lingvistika va etnomusiqashunoslik metodologiyalari o‘zaro integratsiyalashgan holda qo‘llaniladi.

Matn ko‘rinishida raqamlashtirish esa og‘zaki namunalarni transkripsiya qilish, ularni ilmiy tahrirdan o‘tkazish va strukturaviy jihatdan belgilash (markup) jarayonlarini o‘z ichiga oladi[4]. Bu borada TEI (Text Encoding Initiative)

standartlari asosida folklor matnlarini raqamli formatda kodlash samarali usul sifatida e’tirof etiladi. Masalan, maqol va topishmoqlarni raqamlashtirishda ularning semantik, sintaktik va pragmatik xususiyatlarini aks ettiruvchi metama’lumotlar (metadata) qo‘shilishi, keyinchalik ularni lingvistik va madaniy tahlil qilish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shuningdek, variantlilik (variantology) masalasi ham muhim bo‘lib, bir xil folklor namunalarining turli hududiy yoki individual variantlarini parallel tarzda saqlash ilmiy jihatdan katta ahamiyatga ega.

Og‘zaki meros namunalarini samarali boshqarish va tadqiq etish uchun elektron bazalar va raqamli korpuslar yaratish zarurati yuzaga keladi. Folklor korpusi – bu strukturalashtirilgan, annotatsiyalangan va qidiruv tizimlari bilan ta’minlangan raqamli platforma bo‘lib, unda matn, audio va video materiallar integratsiyalashgan holda saqlanadi. Bunday korpuslar lingvistik, folkloristik va madaniyatshunoslik tadqiqotlari uchun muhim empirik baza vazifasini bajaradi. Masalan, maqollar korpusida kalit so‘zlar, tematik guruhlar, semantik maydonlar va grammatik strukturalar bo‘yicha qidiruv imkoniyati yaratilsa, bu tilshunoslik tadqiqotlarida konseptual tahlilni amalga oshirishni osonlashtiradi. Xuddi shuningdek, dostonlar korpusida ijrochilar (baxshilar), ijro hududi, vaqt parametrlari va musiqiy xususiyatlar (lad, ritm, melodiya) haqidagi ma’lumotlarning mavjudligi etnomusiqashunoslik tadqiqotlari uchun katta ilmiy qiymatga ega bo‘ladi.

Raqamli bazalarni yaratishda ma’lumotlarni standartlashtirish, interoperabellik va uzoq muddatli saqlash (long-term preservation) tamoyillariga amal qilish zarur. Bu borada Dublin Core kabi metama’lumot standartlari, shuningdek, ochiq formatlardan (masalan, XML, JSON) foydalanish tavsiya etiladi. Bundan tashqari, bulut texnologiyalari (cloud storage) va raqamli arxivlash tizimlari folklor materiallarini xavfsiz saqlash va global miqyosda ulardan foydalanish imkonini beradi. Shu bilan birga, sun’iy intellekt va mashinaviy o‘rganish texnologiyalarini qo‘llash orqali og‘zaki matnlarni avtomatik transkripsiya qilish, semantik tahlil qilish va hatto ovozli identifikatsiya (speaker recognition) kabi innovatsion yechimlar ham joriy etilmoqda. Shunday qilib, og‘zaki meros

namunalarini raqamlashtirishning zamonaviy usullari ko‘p qatlamli va interdisiplinar yondashuvni talab etadi. Audio, video va matn texnologiyalarining uyg‘unlashuvi, elektron korpuslar va raqamli bazalarning yaratilishi, shuningdek, ilg‘or axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining qo‘llanilishi natijasida o‘zbek xalq og‘zaki ijodi namunalarini nafaqat saqlash, balki ilmiy jihatdan chuqur tahlil qilish va keng jamoatchilikka yetkazish imkoniyatlari sezilarli darajada kengaymoqda. Bu esa o‘z navbatida nomoddiy madaniy merosning barqaror rivojlanishini ta‘minlashda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi.

Raqamlashtirish jarayonida til va mazmunni autentik saqlash muammolari.

Raqamlashtirish jarayonida og‘zaki meros namunalarining til va mazmun jihatdan autentikligini saqlash masalasi zamonaviy folklorshunoslik, lingvistika va etnomusiqashunoslik kesishgan nuqtada yuzaga kelayotgan murakkab ilmiy muammolardan biri hisoblanadi. Mazkur jarayon nafaqat texnologik transformatsiya, balki semantik, pragmatik va lingvomadaniy qatlamlarning adekvat rekonstruksiyasini ham talab etadi. Chunki og‘zaki ijod namunalarining asl tabiati ularning jonli ijro muhitiga, ijrochining individual uslubiga, hududiy dialektal xususiyatlarga va kommunikativ kontekstga chambarchas bog‘liq bo‘ladi. Raqamlashtirish esa mazkur ko‘p qatlamli tizimni muayyan formatga “muzlatib qo‘yish” bilan birga, ayrim nozik jihatlarning yo‘qolib ketish xavfini ham yuzaga keltiradi.

Avvalo, dialekt va sheva xususiyatlarining saqlanishi muammosi alohida e‘tibor talab etadi. O‘zbek xalq og‘zaki ijodi hududiy rang-baranglik bilan ajralib turadi va har bir sheva o‘ziga xos fonetik, leksik va grammatik belgilar tizimiga ega[5]. Masalan, ayrim hududlarda doston ijrosida unlilarning cho‘zilishi, undoshlarning assimilyatsiyasi yoki arxaik leksik birliklarning faol qo‘llanilishi kuzatiladi. Agar bunday materiallar standart adabiy til me‘yorlari asosida qayta yozilsa yoki “normallashtirilsa”, u holda lingvistik variativlik yo‘qoladi va natijada madaniy identifikatsiya uchun muhim bo‘lgan dialektal markerlar bartaraf etiladi. Shu bois zamonaviy raqamlashtirish amaliyotida “lingvistik konservatsiya”

tamoyiliga amal qilish, ya’ni matnni imkon qadar asl shaklida, fonetik xususiyatlari bilan birga qayd etish zarur hisoblanadi. Bundan tashqari, og‘zaki ijod namunalarining uslubiy va performativ jihatlar ham autentiklikni belgilovchi muhim komponentlar sirasiga kiradi. Xususan, baxshichilik an‘analarida ijro jarayoni nafaqat matnni ifodalash, balki musiqiy ohang, ritmik struktura, pauza va intonatsiya orqali mazmunni chuqurlashtirish funksiyasini bajaradi. Agar raqamlashtirish jarayonida faqat matn transkripsiyasi bilan cheklanilsa, ushbu performativ qatlam deyarli yo‘qoladi. Masalan, doston ijrosidagi ohang o‘zgarishlari qahramonning ruhiy holatini ifodalovchi semantik signal vazifasini bajaradi. Demak, autentiklikni saqlash uchun audio va video yozuvlar bilan bir qatorda, prosodik tahlil va musiqiy parametrlarning (ritm, lad, diapazon) ilmiy tavsifi ham zarur bo‘ladi.

Ilmiy transkripsiya masalasi ham raqamlashtirish jarayonining markaziy muammolaridan biri sifatida namoyon bo‘ladi. Transkripsiya – bu og‘zaki nutqni yozma shaklga o‘tkazish jarayoni bo‘lib, u fonetik aniqlik, semantik adekvatlik va grafik ifoda o‘rtasidagi muvozanatni ta’minlashni talab qiladi. Xalq og‘zaki ijodi namunalarida uchraydigan dialektal talaffuz, reduksiya, eliziya kabi hodisalarni to‘liq aks ettirish uchun xalqaro fonetik alifbo (IPA) yoki maxsus ilmiy transkripsiya tizimlaridan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Biroq bunday yondashuv keng omma uchun murakkab bo‘lishi mumkin, shu sababli ikki qatlamli transkripsiya, ya’ni ilmiy va soddalashtirilgan variantlar)ni parallel qo‘llash optimal yechim sifatida qaraladi.

Mazmuniy autentiklikni ta’minlashda izoh berish (kommentariy) amaliyoti ham muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki ko‘plab folklor matnlarida arxaik tushunchalar, tarixiy realiyalar va madaniy konnotatsiyalar mavjud bo‘lib, ular zamonaviy o‘quvchi yoki tadqiqotchi uchun tushunarsiz bo‘lishi mumkin. Masalan, dostonlarda uchraydigan ijtimoiy institutlar, qadimiy urf-odatlar yoki mifologik obrazlar maxsus ilmiy izohsiz o‘z semantik chuqurligini yo‘qotadi. Shu bois

raqamlashtirilgan materiallarga kontekstual izohlar, glossariylar va lingvomadaniy sharhlar qo‘shilishi zarur.

Raqamlashtirish jarayonida yana bir muhim jihat – variantlilikni saqlash masalasidir. Og‘zaki ijodning tabiati variantlarga boy bo‘lib, bir xil maqol yoki dostonning turli hududiy va individual talqinlari mavjud bo‘ladi. Agar faqat bitta “kanonik” variant tanlab olinib, qolganlari e‘tibordan chetda qolsa, bu folklor hodisasining dinamik va ko‘p qirrali tabiatini buzadi. Shuning uchun zamonaviy raqamli platformalarda variantlarni parallel tarzda saqlash, ularni qiyosiy tahlil qilish imkonini beruvchi tizimlarni yaratish muhim ilmiy vazifa hisoblanadi. Demak, og‘zaki meros namunalarini raqamlashtirish jarayonida til va mazmunning autentikligini saqlash ko‘p bosqichli va kompleks yondashuvni talab etadi. Dialektal va uslubiy xususiyatlarni konservatsiya qilish, ilmiy asoslangan transkripsiya tizimlarini qo‘llash, kontekstual izohlar berish va variantlilikni saqlash kabi tamoyillar ushbu jarayonning metodologik asosini tashkil etadi. Faqatgina texnologik imkoniyatlarga tayanish emas, balki lingvomadaniy va etnomusiqiy omillarni chuqur hisobga olish orqali nomoddiy madaniy merosning asl qiyofasini kelajak avlodlarga yetkazish mumkin bo‘ladi.

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, o‘zbek xalq og‘zaki ijodi nafaqat badiiy-estetik hodisa, balki murakkab lingvomadaniy tizim sifatida ham katta ilmiy ahamiyatga ega. Maqol, topishmoq va dostonlar orqali xalqning milliy tafakkuri, qadriyatlar tizimi va tarixiy xotirasi ifodalanadi. Ularni zamonaviy raqamlashtirish texnologiyalari asosida saqlash esa nomoddiy madaniy merosni asrab-avaylashning samarali vositasiga aylanmoqda. Shu bilan birga, raqamlashtirish jarayonida dialektal xususiyatlar, uslubiy rang-baranglik va variantlilikni yo‘qotmaslik, ilmiy asoslangan transkripsiya va izoh tizimini joriy etish muhim metodologik vazifa sifatida namoyon bo‘ladi. Kelgusida kompleks folklor korpuslarini yaratish, sun‘iy intellekt asosida tahlil usullarini joriy etish hamda interdisiplinar yondashuvni

“Qo‘qon sivilizatsiyasi rivoji: qo‘lyozma va arxiv manbalar tahlili” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiya kuchaytirish orqali o‘zbek og‘zaki merosining lingvomadaniy yaxlitligini saqlash va rivojlantirish mumkin.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR

1. Karimov B. O‘zbek folklori va lingvomadaniyat masalalari. – Toshkent: Fan, 2018. – 256 b.
2. Jo‘rayev M., Eshonqulov J. O‘zbek folklorshunosligi asoslari. – Toshkent: Akademnashr, 2017. – 320 b.
3. Abdurahmonov G‘., Mahmudov N. Til va madaniyat: lingvomadaniy tadqiqotlar. – Toshkent: Tafakkur, 2019. – 280 b.
4. UNESCO. Intangible Cultural Heritage and Digital Preservation. – Paris: UNESCO Publishing, 2021. – 150 p.
5. Bird S., Simons G. Seven dimensions of portability for language documentation and description // Language. – 2003. – Vol. 79, No. 3. – P. 557–582.

O‘ZBEKISTONDA TURIZM TIZIMINING SHAKLLANISHI:

Ne‘matova Azizaxon Maxammadjon qizi
o‘qon Davlat Unversiteti Gumanitar va tillar fakulteti
Tarix ta’lim yo‘nalishi IV- bosqich talabasi
o‘riboevich
Qo‘qon Davlat Unversiteti katta o‘qituvchisi, t.f.f.d.,
olimovjahongir1982@gmail.com

Annotasiya: *Ushbu maqolada O‘zbekistonda turizmni rivojlantirish jarayonlari, ularning iqtisodiy, tashkiliy va infratuzilmaviy xususiyatlari hamda*

i
s
t
i
q
b
o
l

Kalit so‘z va iboralar: *Karvonsaroy, xalqaro turizm, raqamli gid, “Visit*